

Alice Dreger, PhD, is medisch wetenschapshistoricus, seksuologe, en oud-hoogleraar klinisch medische geesteswetenschappen en bio-ethiek aan de Feinberg School of Medicine (Northwestern University) in Chicago.

Geschreven op 12 april 2012

Hoe Spitzer zijn ex-homostudie wilde 'exen'

Een kleine, maar belangrijke opmerking over een ontroerend artikel.

Gisteren publiceerde Gabriel Arana een leerzaam verhaal in *The American Prospect* over zijn eigen ervaringen met de zogenaamde hersteltherapie voor seksuele oriëntatie. U kunt zijn verhaal hier [in het Engels] lezen [my so-called ex-gay life](#). Het is een aangrijpend verhaal dat laat zien hoeveel schade er aangericht kan worden bij een jongeman of jonge vrouw die zich aangetrokken voelt tot de eigen sekse en dan te horen krijgt dat hij of zij psychisch *ziek* is of een geboortegebreuk heeft alleen omdat hij of zij gevoelens voor hetzelfde geslacht heeft.

Maar toen ik het artikel las, voelde ik dat er iets niet klopte. Daarom controleerde ik de genoemde feiten, en er klopte inderdaad iets niet.

Arana zegt dat hij met Robert Spitzer gesproken heeft, een psychiater die een belangrijke rol speelde in de verwijdering van homoseksualiteit van de lijst van mentale aandoeningen in de Diagnostic and Statistical Manual van de American Psychiatric Association (...).

Maar in 2003 publiceerde Spitzer [een artikel](#) in *The Archives of Sexual Behavior* dat aantoonde dat hersteltherapie vaak werkt. De samenvatting van Spitzers artikel gaf aan dat 'het merendeel van de deelnemers een verandering van een voornamelijk of exclusieve homoseksuele oriëntatie vóór de therapie naar een voornamelijk of exclusieve heteroseksuele oriëntatie ná de therapie rapporteerde'.

In zijn gisteren gepubliceerde artikel zegt Arana dat Spitzer hem vertelde dat hij 'gesproken had met de redacteur van *The Archives of Sexual Behavior* over het publiceren van een geschreven retractie (intrekking) [van Spitzers 2003-artikel], maar dat de redacteur dat weigerde te doen (herhaalde pogingen om in contact te komen met de redactie van het vaktijdschrift hadden geen resultaat).

En dat is wat ik zo vreemd vond. Ik ken de redacteur van *The Archives* (Ken Zucker) namelijk heel goed, en ik weet uit [eigen ervaring](#) (er zijn ook enkele

van mijn artikelen in *The Archives* gepubliceerd) dat Zucker niet iemand is die terugschrikt voor controversiële 'heen en weer'-gesprekken. Ik geloofde niet dat Zucker *eerst* zo'n politiek incorrect artikel zou publiceren om vervolgens een politiek correcte revisie door de auteur zelf *niet* te publiceren.

Daarom vroeg ik Zucker - voor de goede orde - wat er nu precies gebeurd was. Zucker zei dat hij en Spitzer een professionele relatie hadden die al meer dan 25 jaar duurde, en dat zij zelfs een keer samen een artikel gepubliceerd hadden. Het is dus bepaald niet zo dat zij vreemden waren voor elkaar. Zucker wilde Spitzers 2003-artikel alleen accepteren als het door de 'peer-reviews' [een beoordeling door vakgenoten] heen kwam en als er vervolgens ook op gereageerd mocht worden, zodat het openlijk bekritiseerd kon worden door iedereen die het er niet mee eens was. Spitzers 2003-artikel doorliep meerdere recensieronden en werd vervolgens gepubliceerd met 26 commentaren (reacties), waarop Spitzer vervolgens weer reageerde (een vereiste bij het 'doelartikel-systeem').

Een paar maanden geleden vertelde Zucker mij dat Spitzer hem had gebeld omdat hij even wilde praten over de laatste DSM-revisie. Volgens Zucker vertelde Spitzer hem tijdens dat gesprek dat hij er spijt van had dat hij die studie had gedaan of gepubliceerd, en dat hij de studie wilde intrekken. Wat ik mij van dat gesprek herinner is dat ik zei: 'Ik weet niet precies wat je dan wilt intrekken Robert. Je vervalste geen gegevens, je beging geen ernstige statistische fouten bij het analyseren van de gegevens, en je verzon ook geen gegevens. Er zijn verschillende commentaren op je studie verschenen, sommige positief, sommige negatief en sommige daartussenin. Dus het enige wat je lijkt te willen intrekken is je interpretatie van de gegevens, en veel mensen hebben je al bekritiseerd voor je interpretatie en voor de gebruikte methoden, enzovoort.'

Zucker ging verder: 'Vroeg hij me of, als hij een brief aan de redacteur zou schrijven, ik nee zou zeggen? Nee. Ik zei geen nee en ik zei geen ja. Ik heb er tijdens dat gesprek bij hem op aangedrongen duidelijk te maken wat hij nu precies wilde zeggen.' Met andere woorden: Zucker probeerde Spitzer zo ver te krijgen dat hij in heel precieze bewoordingen zou aangeven wat hij *nu, dus op dat moment, in het openbaar* wilde zeggen over zijn 2003-artikel. 'En dat was het einde van het gesprek. Als Spitzer mij nu een week later een brief had geschreven met de opmerking 'ik sta niet langer achter mijn eigen interpretatie van de gegevens', zou ik die brief gewoon gepubliceerd hebben. Waarom niet?'

En dat is precies wat ik tegen mijzelf zei toen ik Arana's artikel las: waarom zou Zucker niet met alle plezier zo'n brief van Spitzer gepubliceerd hebben? Daardoor zou het tijdschrift alleen maar meer aandacht krijgen en zou het

een beeld van de wetenschap geven dat wetenschappers zelf graag zien: open voor revisie.

En hoe zit het dan met de bewering van Arana dat hij geprobeerd had in contact te komen met het tijdschrift, maar dat er geen antwoord kwam?

Zucker zei dat Arana hem op 27 maart had gebeld, maar dat hij toen net twee weken weg was geweest en dat hij nog geen kans had gezien om veel mensen terug te bellen. Arana belde me slechts één keer en hij liet één bericht achter. Ik denk dat hij als journalist wat meer pogingen had moeten doen om met mij in contact te komen, bijvoorbeeld per e-mail. Als hij mij een e-mail gestuurd had, wat hij dus niet deed, zou hij een automatisch bericht hebben ontvangen met de boodschap dat ik een tijdje niet bereikbaar was (ik was een tijdje van huis weg). En dan had hij ook mijn mobiele nummer gehad. In dit internettijdperk kun je binnen enkele minuten vrijwel ieders e-mailadres vinden.'

Zucker concludeerde: 'Als Spitzer een brief wil publiceren waarin hij zegt dat hij niet langer gelooft dat zijn interpretatie van de gegevens klopt, dan is dat prima. Dan publiceer ik die gewoon.'

Maar een intrekking? Het probleem is dat Spitzers verandering van mening over de interpretatie van zijn gegevens normaal gesproken niet iets is op grond waarvan een redacteur een studie uit het wetenschappelijk archief verwijdert. Zucker zei tegen me: 'Je kunt gegevens intrekken die niet goed geanalyseerd zijn. Om dat te kunnen doen, moet je dan een erratum [fout, vergissing] publiceren. Je kunt een artikel intrekken als de gegevens vervalst zijn, en de redacteur kan een artikel intrekken als hij weet dat de gegevens vervalst zijn. Zoals ik het zie, wil hij nu, tien jaar later, zijn interpretatie van de gegevens intrekken. Maar als 'herinterpretatie' een reden is om een wetenschappelijk artikel in te trekken, dan zouden we waarschijnlijk vele honderden artikelen moeten intrekken, en dat doen we niet.'

Het punt is dit: Spitzer was een goede wetenschapper. Hij had moeten weten dat je geen informeel telefoongesprek gebruikt om een artikel in te trekken of te wijzigen. Als je formeel iets wilt veranderen in een gepubliceerd artikel, dan moet je een brief aan de redacteur schrijven en duidelijk aangeven wat je wilt veranderen en waarom.